

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 21.05.1964, sp. zn. 3 To 11/64, ECLI:CZ:NS:1964:3.TO.11.1964.1

Číslo: 39/1964

Právní věta: Ve věcech, ve kterých došlo k pravomocnému rozhodnutí o podmíněném propuštění odsouzeného do 1. 1. 1962, se ust. tr. zák. č. 140/1961 Sb. užívá jen z hlediska, zda se podmíněně propuštěný ve zkušební době osvědčil nebo zda se zbytek trestu vykoná. Proto ust. § 298 tr. zák. nelze chápat tak, že v případech podmíněného propuštění osob, ke kterému pravomocně došlo před 1. 1. 1962 a k tomuto datu zbytek zkušební doby přesahoval 7 let, se tato zkušební doba zkracuje na max. hranici stanovenou v § 63 odst. 1 tr. zák. Jestliže soud v takovýchto případech, kdy k podmíněnému propuštění ve věcech pravomocně skončených před 1. 1. 1962 došlo až po tomto datu, rozhoduje o opětovném podmíněném propuštění, ust. § 64 odst. 4 tr. zák. se užije jen z hlediska, že opětovné podmíněné propuštění je možné po výkonu poloviny zbytku trestu. K té části znění, že k opětovnému podmíněnému propuštění uvedených v § 62 tr. zák. může dojít až po výkonu dvou třetin zbytku trestu, přihlídnout nelze.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 21.05.1964

Spisová značka: 3 To 11/64

Číslo rozhodnutí: 39

Číslo sešitu: 1-2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Podmíněné propuštění

Předpisy: 140/1961 Sb. § 62

§ 298

§ 64

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 6. 4. 1964, sp. zn. Spp 761/56 bylo vysloveno, že podmíněně propuštěný na zkušební dobu 10 let se ve zkušební době osvědčil.

Usnesením Nejvyššího soudu ke stížnosti krajského prokurátora bylo usnesení zrušeno a bylo vysloveno, že návrh krajského prokurátora, aby bylo rozhodnuto již během zkušební doby, že podmíněně propuštěný zbytek trestu vykoná, se zamítá.

Z odůvodnění:

Odsouzený M, který byl rozsudkem bývalého mimořádného lidového soudu v Olomouci ze dne 23. 1.

1947, sp. zn. Ls 16/47 odsouzen za trestné činy podle § 3 odst. 1, § 7 odst. 1 retr. dekretu k trestu smrti, postupně zmírněnému na 20 roků odnětí svobody, byl podmíněně propuštěn uvedeným usnesením komise pro podmíněné propuštění z trestu v době, kdy z trestu odpykal 11 roků a 6 dnů. Zkušební doba byla stanovena na 10 let, takže končí 24. 7. 1966.

Krajský prokurátor v Plzni navrhl podáním ze dne 10. ledna 1963, jakož i dalším podáním ze dne 1. října 1963, aby bylo vzhledem k špatnému chování podmíněně propuštěného ve zkušební době vysloveno, že se zbytek trestu vykoná.

Krajský soud pak usnesením ze dne 6. dubna 1964 č. j. Spp 716/56 - 85 vyslovil, že se podmíněně propuštěný ve zkušební době osvědčil.

Proti tomuto usnesení podal včas krajský prokurátor v Plzni stížnost, ve které dovozuje, že vzhledem k závadám v chování podm. propuštěného byly dány podmínky k nařízení výkonu zbytku trestu, zejména proto, že je značně náchylný k požívání alkoholických nápojů, byly s ním bezvysledně v tomto směru prováděny četné pohovory a že se pod vlivem alkoholu dopustil i nepřístojného chování, za které byl soudně stíhán, i když pak byl pro nedostatek jednoho znaku skutkové podstaty zproštěn, při čemž byl dále stíhán i pro jiné poklesky.

Krajský soud ve svém rozhodnutí vycházel především z mylného předpokladu, že zkušební doba podmíněného propuštění, stanovená v roce 1956 na 10 roků, byla snížena ve smyslu ustanovení § 63 odst. 1 a § 298 tr. zák. na 7 roků, takže končila 24. 7. 1963.

Ustanovení § 298 tr. zák., podle kterého se užije i na tresty uložené před účinností tr. zák. z r. 1961 ustanovení tohoto zákona o podmíněném propuštění a podmíněném upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti se vztahuje na případy osob, které před 1. lednem 1962 nebyly ještě podmíněně propuštěny. Naproti tomu u osob podmíněně propuštěných před tím datem, zůstává nedotčena zkušební doba stanovená pravomocným soudním rozhodnutím při podmíněném propuštění, a to i tehdy, když k 1. lednu 1962 zbytek zkušební doby přesahuje nejvyšší výměru zkušební doby uvedenou v ustanovení § 63 odst. 1 tr. zák. Vyplývá to jednak ze samotného znění ustanovení § 298 tr. zák. zejména pak ze srovnání s ustanoveními § 296 a § 297 tr. zák., v nichž jsou výčtem uvedeny případy, kdy dochází ve prospěch odsouzených ke změnám rozhodnutí učiněných přede dnem 1. ledna 1962, pokud jde o uložené tresty, o nichž od tohoto dne platí odlišná ustanovení než dříve. Ve věci také nebylo žádné rozhodnutí o zkrácení zkušební doby učiněno.

Bylo proto nesprávné, jestliže krajský soud, neshledav důvodů k tomu, aby podle návrhu krajského prokurátora rozhodl, že se zbytek trestu vykoná, vyslovil, že se podmíněně propuštěný osvědčil. Takovýto výrok lze učinit teprve po skončení celé zkušební doby na rozdíl od rozhodnutí, že se zbytek trestu vykoná, které lze učinit popřípadě již během zkušební doby (viz ustanovení § 64 odst. 1 tr. zák.).

Nejvyšší soud za situace, kdy zkušební doba podmíněného propuštění dosud neskončila a potrvá ještě do 24. 7. 1966, se musil zabývat otázkou, zda v chování podmíněně propuštěného jsou takové závady, které odůvodňují, aby již během zkušební doby bylo rozhodnuto, že se zbytek trestu vykoná.

V tomto směru se Nejvyšší soud v podstatě ztotožňuje se závěry krajského soudu, podle nichž podmíněně propuštěný je značně náchylný k nemírnému požívání alkoholu, ale snažil se oprostít této závady tím, že se podrobil protialkoholnímu léčení, že se ani podle pozdějších zpráv z roku 1962 a 1963 od tohoto zlovyku neoprostil, ale neprojevovalo se to nijak podstatně ani na pracovišti, ani v jeho rodině, a že podle pracovních posudků se jevil jako iniciativní a dobrý pracovník, který se snažil všemožně plnit uložené úkoly. Nejvyšší soud po pečlivém zvážení četných vyžádaných posudků a zpráv dospěl k závěru, že sklon podmíněně propuštěného k nemírnému požívání alkoholu je u něho

velmi závažným charakterovým kazem, že v tomto směru se projevují u něho výkyvy v různých obdobích, kdy s větším či menším výsledkem se snažil sklon k alkoholismu přemáhat. Na druhé straně nutno v jeho prospěch hodnotit dobrou pracovník morálku, která v některých pracovních posudcích, zejména z poslední doby, je hodnocena poměrně velmi kladně. Pokud krajský prokurátor ve své stížnosti poukazuje na odsouzení z r. 1958 pro přestupek podle § 35 a) tr. zák. spr., je již z posouzení činu zřejmé, že nešlo o příliš závažný čin, přičemž v té době jinak chování podmíněně propuštěného nevykazovalo jiných závad. Pokud pak jde o další rozsudek z r. 1962, správně již krajský soud zdůraznil, že odvolací soud tehdy obžalovaného zprostil s tím, že jeho jednání je pouze proviněním proti socialistickému soužití podle § 19 písm. a) zák. č. 38/61 Sb. Oba tyto případy sice jsou rovněž závadami, aby odůvodňovaly již nyní rozhodnutí, že se zbytek trestu vykoná. Ostatně sám krajský prokurátor podáním ze dne 30. 12. 1962 zaujal i k těmto případům, jakož i ostatnímu chování podmíněně propuštěného stanovisko a nenavrhoval tehdy nařídít výkon zbytku trestu, ačkoliv ve zprávách o chování podmíněně propuštěného do té doby podaných, převládly spíše nepříznivé údaje, na rozdíl od zpráv pozdějších, v nichž jsou spíše náznaky zlepšeného chování a pokud v nich jsou údaje nepříznivé, šlo o zprávy vycházející spíše ze všeobecných poznatků z minulosti než z konkrétních zkušeností z poslední doby.

Nejvyšší soud dospěl k závěru, že by tedy bylo předčasné v nynějším období, kdy do konce zkušební doby zbývá ještě více jak dva roky, ve kteréžto době by mohl podmíněně propuštěný ještě prokázat svou vůli k vedení řádného života pracujícího člověka, rozhodnout o výkonu poměrně ještě velkého zbytku trestu odnětí svobody. Bude třeba ve zbývající části zkušební doby ještě pravidelně sledovat chování podmíněně propuštěného a opírat se při tom i pomoc společenských organizací ve smyslu ustanovení § 329 odst. 3 tr. ř. a pokud při tom ještě před skončením zkušební doby nevyjdou najevo vážné závady v chování odsouzeného, které by odůvodňovaly rozhodnutí o výkonu zbytku trestu, zhodnotit vcelku chování podmíněně propuštěného na konci zkušební doby, a pak teprve rozhodnout, zda se osvědčil, či zda se zbytek trestu vykoná.

Nejvyšší soud zrušil vadný výrok usnesení krajského soudu, pokud obsahoval předčasné rozhodnutí o tom, že se podmíněně propuštěný osvědčil, zamítl však zároveň návrh krajského prokurátora, aby již během zkušební doby bylo rozhodnuto, že se zbytek trestu vykoná.

Poznámka:

Jestliže v § 298 tr. zák. je výslovně stanoveno, že na případy pravomocného odsouzení před 1. lednem 1962 se ustanovení tohoto trestního zákona o podmíněném propuštění užijí až na ustanovení § 62, pak z toho vyplývá, že při rozhodování a opětovném podmíněném propuštění v takových případech ustanovení § 64 odst. 4 platí jen potud, že k opětovnému podmíněnému propuštění může dojít po odpykání poloviny zbytku trestu. To tedy znamená, že ani při rozhodování o opětovném podmíněném propuštění ve věcech pravomocně skončených před 1. lednem 1962, nelze užít ustanovení tr. zák. o zpřísnění podmínek pro opakované podmíněné propuštění, když pachatel byl odsouzen pro některý z trestných činů v ustanovení § 62 tr. zák. taxativně vypočtených.